

terjed, és így nem mondható túlzásnak, ha könnyebb számítás végett kerekszámban 10 ezer holdról beszélünk.

A fönnebb említett számadási tételek szerint, 10 ezer holdon $640 \times 10.000 = 6,400.000$, mondhat millió négyszáz-ezer forintra rugó törzsvagyon veszteség mutatkozik a régi rendszer mellett.

És mivel eddig ezen sarjerdőknek szálerdökké való átalakítása 5400 holdon teljesen sikerült, az új rendszer folytán $5400 \times 640 = 3,456.000$, mond három millió négyszáz ötvenhat ezer frtnyi törzsvagyon szaporulattal állunk szemben.

Bámulatra ragadó számok ezek t. közgyűlés, és valóban nem vehetem rossz néven, ha szavaimnak csak azok adnak hitelt, a kik a bálinczi, örökké emlékezetes kiránduláson részt vettek, a kiknek alkalmuk volt mindezekről a helyszínén meggyőződni. Az okszerű erdőgazdaság oly nagyszerű eredményével találkoztunk ott, hogy büszkék lehetünk az ott működő szaktársainkra. Igen is kalapot emelünk tudományuk és ernyedetlen szorgalmuk ezen eredménye előtt és büszkék vagyunk reá, hogy ezen áldásos rendszer életbeléptetőjét és annak végrehajtóit szaktársainknak mondhatjuk. Éljenek!

Könyvismertetés.

Beszélgetés az új erdőtörvényről. Népszerű ismertetés közigazgatási bizottságok tagjai, erdőbirtokosok, falusi bírák, s mindazok számára, kiket az erdőtörvény érdekel, de kellő erdőgazdasági ismeretekkel nem bírnak. Ajánlva Kálnoki Bedő Albert m. kir. főerdőtanácsosnak. Irta: Fekete Lajos, kir. erdészakad. tanár. Megjelent az „Erdélyi Gazda“ 1880-ik évi folyamában. Ára 20 kr. Kolozsvártt, 1880. Kiadja az erdélyi gazdasági egyesület.

Már az erdőtörvény megalkotása alkalmával belátta a képviselőház szükségét annak, hogy az magyarázattal kísértessék és népszerűvé tétessék mindazon közegek számára, kik

alsóbb fokon annak alapján eljárni hivatottak, mind pedig azok számára, kiknek részére hozatott s a kiket legközelebb-ről érdekel.

A földmívelési ministerium a képviselőház ezen határozata következtében pályázatot irt ki. Ez azonban nem vezetett célra; a mi valószínű is volt, mert a törvény első és illetékes magyarázója csak maga a minister lehetvén, mindazon kérdésekre nézve, melyeknek értelme nem tökéletesen világos, vagy különböző felfogást megenged, a döntő magyarázatot csakis a minister maga adhatja meg a törvény életbeléptetése alkalmával kiadni szokott utasítással.

Az erdészeti író feladata csak a népszerűsítés lehet. Ezen feladatot tűzte ki magának szerző. A megoldás sikerültnek nevezhető, s részünkről csak ajánlhatjuk azon közönségnek, melynek számára készült; sőt szakközönségünk is nem egy felvilágosító magyarázatot fog találni benne.

A csekély ár, elterjedésének csak előnyére szolgálhat, és óhajtandónak tartjuk, hogy szakközönségünk, kivált a kisbirtokosok, községi előljárók és körjegyzőknek ajánlja.

Az erdélyi gazdasági egyesület igen helyesen cselekedett, midőn az „Erdélyi Gazdá“-ban megjelent cikksorozatot külön lenyomatván, a nagy közönség számára hozzáférhetővé tette.

Az előadás módjára nézve a beszélgetés alakját választotta szerző.

A falusi biró hallott már az erdőtörvényről, s az értelmesebb parasztemberek közé tartozván, érdeklődik iránta; bekopogtat tehát a helybeli erdészhez és felvilágosítást kér egyre-másra, a mit nem ért, vagy a mi nem világos előtte.

Az erdész, ki szakja érdekét szíven viseli, készséggel szolgál a kívánt felvilágosítással, s miután attól jó eredményt remél, — mert a nép megnyerése az ügynek biztosítja legjobban a sikert, — nem elégszik meg egyszerű felvilágosítás adásával,

hanem rendszeresen teszi azt, s kiterjeszkedik a törvény lényegesebb pontjaira.

Végig megyen ugyanis az egész erdőtörvényen és fejezetről-fejezetre, kiemelve a lényegesebb §§-okat, megadja a kellő magyarázatot, a mely tagadhatlanul a laicus által is könnyen felfoghatóvá teszi a dolgot, pl. igen szépen vezeti rá a bírót a véderdő fogalmára (53. lap); s csak azt sajnáljuk, hogy tér szűke miatt nem közölhetünk idézeteket. Reméljük azonban, hogy ezen tisztelt szaktársaink a munkácska átolvasásával fognak segíteni.

A jó tulajdonságok kiemelése után, legyen szabad kifogást is tennünk, hisz ugyis olyan az, mely a munka gyakorlati becséből nem von el semmit.

Mindjárt a munka kezdetén u. i. az erdőtörvény létrejövetelének történetét beszéli el az erdész. Bizony furcsa történet az, s a legfurcsább benne az, hogy az első javaslatot az orsz. magyar gazdasági egyesület készítette. Az értelmes birónak fel is tűnik az, és nem mulasztja el kérdezni: „Hát az erdészek nem járultak hozzá?”

Az erdész erre felelve, megmondja, „hogy már az első bizottságban hirneves erdészek járultak hozzá, és éppen ezek egyike Divald Adolf készítette volt el 1865-ben a tanácskozás alapjául felvett törvényjavaslatot“.

Itt mi czélszerűnek láttuk volna, ha szerző ezen látszólagos anomalia okát megmagyarázza; mert ez időtájt már létezett magyar erdész-egylet. Mi volt tehát az oka, hogy zászlóvivő erdészeink, mint Divald és Wagner — mely utóbbinak nevével egészen elhallgatja — az erdész-egylet elkerülésével, a gazdasági egyesületben léptek föl a törvényjavaslattal?

Főntartjuk magunknak ezen eseményt a magyar erdészeti történetének munkáiban lévő megírása alkalmával előadni.

Illés.